

عوامل موثر و ميزان پايبندی به ارزشهای دینی دانش آموزان مقطع متوسطه بيله سوار

حجت کمالی* سعید هم رنگ اصل گندشمین

۱. فوق لیسانس جامعه شناسی*، دانشگاه آزاد اسلامی،* بيله سوار، ایران

۲. فوق لیسانس جامعه شناسی*، دانشگاه آزاد اسلامی،* بيله سوار، ایران

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی عوامل موثر و میزان پایبندی به ارزشهای دینی دانش آموزان مقطع متوسطه بيله سوار به روش توصیفی با توجه به متغیرها و شرایط تحقیق استفاده شده است. جامعه آماری این تحقیق دانش آموزان مقطع متوسطه شهر بيله سوار به تعداد ۱۶۵۰ نفر است که با استفاده از فرمول کوکران ۳۵۸ نفر به عنوان حجم نمونه به روش نمونه گیری خوشه‌ای انتخاب شد. در این تحقیق از نظریات چندبعدی گلا استارکفرانسیس و کارتر (۱۹۸۰)، کرچ، کراچفیلد و بالاکي (۱۹۶۲)، اینگلهارت (۱۹۹۰) و مانهایم (۱۹۹۱) استفاده شده است نتایج پژوهش حاکی از آن است که شکاف بین نسلی، میزان ارتباط با مراکز مذهبی، میزان پایبندی والدین به ارزشهای دینی، نگرش همسالان به دین، بترتیب بیشترین تاثیر را به پایبندی دانش آموزان به ارزشهای دینی دارند.

واژگان کلیدی: پایبندی به ارزشهای دینی، مدارس متوسطه شهر بيله سوار، شکاف بین نسلی، میزان ارتباط با مراکز مذهبی، نگرش همسالان به دین

مقدمه

مهم ترین رسالت نظام آموزش و پرورش برنامه ریزی برای رشد و پرورش انسان های مومن و عالم به تعالیم است. انجام این رسالت، علاوه بر بالندگی، دوام و استكمال نظام اسلامی را به دنبال دارد و هم، بستری فراهم می کند تا آحاد و جامعه وظایفی را که خداوند برای آنها معین فرموده انجام دهند و به سوی فلاح و رستگاری گام بردارند.

گفتنی است که دوران نوجوانی و جوانی مهم ترین دوران زندگانی انسان محسوب می شود. در این دوران تحولات عظیمی در درون فرد روی می دهد. او در مرز بلوغ و نوجوانی از طفیلی بودن می رنجد و می خواهد به خود متکی گردد، نیروی عاطفی در او افزایش می یابد و در عالم دوستی، افراد را عاشقانه دوست دارد و در عالم قهر و نزاع، تا مرز انتقام پیش می رود. در این سنین، افراط و تندروری، غرور، خودشناسی، تردید، اضطراب، خیالات، تهور، استدلال قوی و هوش در بالاترین درجه ی خود قرار دارد و استعدادها به اوج می رسد. از این رو، فرصت یک فرصت طلایی است، گو اینکه ترقی انسان در این سن شکل می گیرد و انحطاط و سقوط نیز در همین سن به وقوع خواهد پیوست. نوجوان و جوانی که در یک خانواده ی نابسامان و محیطی آمیخته با اختلافات خانوادگی پرورش یافته، به سختی در مدرسه قابل تربیت خواهد بود. اگر والدین بیش از آن چه که به نیازهای مادی فرزندان شان اهمیت می دهند به جنبه های روحی آنان می پرداختند، مشکلات کمتری به بار می آمد و بزهکاری ها کاهش می یافت. بیشتر کودکان بزهکار، از حاکمیت نداشتن عاطفه در روابط خانوادگی و کمبود محبت گلایه داشته و رنج می برند (موحد نیا، ۱۳۷۹).

آشنایی با مفهوم آسیب شناسی اجتماعی روشن می کند که آسیب شناسی دینی در صدد مطالعه، شناخت، پیشگیری از کجروی و جلوگیری از بازگشت مجدد بحران هایی است که با انتظار منطقی از دین، جامعه ی دینی و ماهیت اسلام سازگاری ندارد. بنابراین آسیب شناسی دینی را می توان اینگونه تعریف کرد: آسیب شناسی دینی یعنی شناخت آسیب ها و اشکالاتی که بر اعتقاد و باور دینی و یا آگاهی و معرفت دینی و یا عملی در رفتار جامعه دینی وارد می شود و یا ممکن است که وارد شود. (دژاکام، ۱۳۷۷).